

LA LLIBERAL

**REVISTA
de CULTURA
i ART**

VILASSARENC

Núm. 14, NOVEMBRE - GENER de 2018/19

INDEX DE LA NUMERO 14

- 1.portada
- 2.index
- 3.puntXpunt nº1
- 4 puntXpunt nº2
- 5.els poemas 1 i 2. Anton casanova.
- 7. Judit: nº1,2,3,4 anonim
- 12. Kelly Arrontes 1,2,3,4,5,6.
- 19. Doc. Mercade
- 20. Estocolmo.1,2,3 per Lluisa Bertran
- 24. Il·lustracions Ballon. 1,2,3,4,5.
- 30. Josep Castells.
- 31 l'ideal de un mon no ideal.A. Casanova ramón.
- 32 i 33 colages por J.M.Rosquillas
- 34. i 35.Verge Inmaculada por rosquillas
- 36.37.38.39. paginas Anna Pallares.
- 40,41,42,43,45, Cuba. Irene Arias
- Decaigut. 46 i 47 per Pilio Piris
- 48,49,50,51. Diney i Paris per Irene Vega.
- 52,53,54, Grafitis per Alex i Rosqui.
- Anna Arias, 55 i 56 New York
- Silvia Jambert .57,58,59.Ibisa i Formentera.
- Racons de la Nostre terra 1 i 2
- Vistes Maritimes. Per Alex i Josep Maria

PUNT x PUNT

L'observatori ALMA dels Andes de Xile

Per realitzar aquest observatori s'establí una col·laboració entre Europa, Estats Units d'Amèrica, Japó, Corea del Sud, Taiwan i Xile, amb un pressupost de 1.200 milions de dòlars. És el més car dels actuals. La seva inauguració va tenir lloc el 2011 i aconseguí el seu ple rendiment el 2013. Consta de 66 antenes situades a la zona desèrtica d'Atacama a 5.000 metres d'altitud, de les quals 25, de 12 metres d'amplitud, són europees. Per traslladar-els-hi es feren servir dos camions de 28 rodes. I els que hi treballen estan equipats amb màscares d'oxigen per poder respirar bé a aquella altura.

La seva troballa, per mitjà de les 66 antenes citades, és que en una galàxia llunyana, descoberta el 2012, hi ha una empremta inequívoca d'oxigen. D'aquesta descoberta se n'ha extret que aquella galàxia es troba a 13.280 milions d'anys llum i, en conseqüència, aquest oxigen es va formar 550 anys després del naixement del cosmos. Això també pot canviar quelcom la data de naixement de les primeres estrelles, si bé cal tenir present el grau d'incertitud amb que s'obtenen les mesures d'aquesta mena.

Proverbi àrab

<<No diguis tot el que saps, no facis tot el que pots, no et creguis tot el que sents, no gastis tot el que tens perquè... qui diu tot el que sap, qui fa tot el que pot, qui creu tot el que sent i gasta tot el que té, moltes vegades...diu el que no convé, fa el que no hauria de fer, judica el que no veu i gasta el que no pot.>>

El proverbi té la seva raó. El bon raonament demana la mesura del que és generós i bo de cor. Del realista, no del que viu de falsos ideals, sinó del que toca de peus a terra. De la mateixa manera que argumenta sobre la saviesa, va cap a unes conclusions de sentit comú. D'una cosa se'n dedueix una altra. L'autor tenia una manera recta de pensar que desemboca en la virtut de la prudència. I la Prudència és la virtut que ajuda a fer bé les coses.

Atenció al proverbi: Mira de dir només el que és convenient; no facis mai el que no s'ha de fer; no et creguis tot el que sentis dir; gasta el que puguis, però no siguis avariçós.

El jardí de les delícies

<<L'espai públic pot ser simplement un lloc de pas o, al contrari, un lloc per gaudir i compartir amb els altres, un lloc per ocupar, per viure i captar moments que omplirem de significats i esdevindran records. Quan això passa, quan podem desplegar una part de la nostra vida a l'espai públic de la manera més natural i quotidiana (amb el que som i tal com som), tenim la possibilitat de sentir que els llocs són una mica més nostres i també que nosaltres podem ser una mica més seus. D'aquest sentit de pertinença (que no té a veure amb la possessió sinó amb el vincle) sorgeixen l'estimació i l'arrelament.>>

Diu María del Carmen de la Fuente Pérez, directora de la Fundació Migra Studium.

ELS POEMES

Els poemes usen de paraules secretes per a transformar les coses, de veus adormides que esperen, de paraules germinals que en llegir-les creixen dins la imaginació, proporcionant capacitat a l'enteniment per a poder escoltar i comprendre d'altres poemes.

El poemes, contes d'encís i cants teixits de sentiments i de sentits, esperen de ser llegits per a contar els secrets del cor de les paraules

A vegades la seva lectura pot semblar quelcom difícil. Tal volta es degui al fet que la poesia necessita d'un temps especial: si es llegeix de pressa, d'un sol cop, a corre-cuita, el sentit de les paraules s'escapa, juga a fet i amagar. Cal, per tant, sortir en recerca d'elles i demanar treva.

Aquesta treva rau en llegir en veu alta una vegada i altra, en escoltar la recitació en la veu d'un altre, sempre amb l'intent de descobrir l'amagatall que estotja el ritme i la calor de les paraules. Donar calor i color a cada una d'elles, delectar-se amb les remors, escoltar amb deteniment les pauses i els silencis curulls de ressons, com ara els que se senten en apropar a l'oïda un cargol de mar.

Si s'escolten i llegeixen una vegada i altra fins a ésser captats per la memòria, els poemes ens conten els seus secrets i amb la seva vareta d'or ens transformen la lletra escrita en cançons plenes de sonoritats i de silencis.

Acompanyem un poema de Maria Antònia Salvà:

L'ENCÍS QUE FUIG

Boira que al cim vas fregant volandera,
flaire que passes amb l'ala del vent,
aigua de neu que entre molsa i falguera
dius ta cançó per rocosa pendent.

5 Rous matinals i poncelles descloses,
com jo fruesc vostre encís fugitiu!
Dins el misteri que esfulla les roses
veig la bellesa que passa i somriu.

10 Amb quin plaer d'exquisida recança
jo l'he sentida quan passa pel món,
que en sa escomesa ja du l'enyorança,
de tan seguit com s'allunya i se fon!

Tota ma vida tremola agràida
quan un moment l'ha sentida vibrar.
15 Més allà passa, i que en resta a la vida
sinó el neguit de sentir-la passar?

Oh aquell defici que mai s'agombola!
Oh aquella amor consirosa i plaent,

20 de tot quant fuig, o que passa, o que vola,
boira del cim o fontana d'argent!

El punt inicial és la contemplació de la natura en aquest poema que ens parla de l'amor, de la bellesa i de la seva fugacitat. La poeta hi descriu elements intangibles, <boira, flaire>, en un marc hivernal (v. 1-4) per detenir-se, seguidament, en l'esfullament de les roses (v. 7). Després, Salvà manifesta la seva experiència, l'<escomesa> viscuda (v. 11), que recorda amb goig i es plany de la seva ràpida desaparició (v. 13-16). La darrera estrofa realça la bellesa del vers en dir el <desfici> d'<aquella amor consirosa i plaent> (v. 17-18).

Antoni Casanova Ramon

JUDITH

El vell Ival, n'era assegut davall la figuera, mirant com el nét provava de fer botar un mac més enllà de l'ombra que ell mateix dibuixava al terra.

l'Ival havia estat el millor foner de totes ses Gymnèsies i un gran mestre en el maneig de la fona, fent lluita al costat de l'Anibal Barca, quan anys enrere de jovenet havia guerrejat al seu costat per conquerí les terres als romans, pensà que més allà del món illenc en el que vivia, l'esperaven un munt de tresors i riqueses que el farien important, fins i tot per tenir regit del seu poble. Mentre mirava de coa d'ull al net i l'hi contava fets i succeïts de temps enrere, - saps l'hi deia,- fa molts d'any el nostre poble va tenir un foner tan fort, se deia Curssà, que quan tirava la pedra, aquesta de la volada que prenia es posava vermella com el foc...- en Cram se'l mirava bocabadat i amb uns ulls tan grossos com una boca de forn,.. mentrestant, l'Ival, anava trenant el cordellat amb fils de pita, per fer-li una fona al Cram, deixant la baga prou petita, per la mida dels dits del net. Ja feia dies que havia eixugat al sol la pell i l'havia repelada, per fer-la flexible i poder estrènyer bé la pedra.

En Cram, és nét, feia set sols que havia complert les trenta-sis llunes d'ençà va néixer i el vell Ival, pensava que n'era l'hora de començar a saber del maneig de la fona. A ell, el seu pare l'hi havia ensenyat a tirar amb fona feia més llunes que les que sabia comptar.

L'Ival estava enganxant la boga de la fona entre els dits d'en Cram, per ensenyar-li quina era la manera de fer-la rodar perquè aquesta agafés força i no prengués mal, quan, vet aquí, va aparèixer el pare d'en Cram encès de goigs. - Gran pare, gran pare, el nou nadó es una fieta!. A la fi tindrien una dona a la família!- Ell només havia tingut fills i feia temps que l'Ival volia tenir entre la seua descendència una dona.

La cara se l'il·luminà d'alegria, va recordar amb goig el somni que va tenir just pocs dies després de saber que havia de venir un altre net, la realitat és que ell somnià que seria una nena i que el seu destí dins el poble Gimnès seria molt important. El fill li va dir, pare l'anomenarem Judith.

Han passat molts sol i moltes llunes, en Cram s'ha fet un al·lot, quasi un jovenet. L'avi, aquí al pas del temps ha apagat la vivesa del ulls, i el dolor del ossos el té envergut, està de xerrameca amb el nét. -Avi -, li diu el nét, -jo crec que ja hauria d'haver plogut, ja fa dies que els estels del cel marquen que és l'època de les pluges, de ben segur, -deia el Cram- aquests any plourà poc i fora temps. l'Ival l'escoltava amb atenció, se'n feia creus que aquell al·lot en sabés tan d'estels i quins havien de ser els propers successos del temps que s'apropava.

El vell havia deixat a banda ensenyar-li l'art de la guerra al seu nét i molt manco com es podia defensar emprant la fona, aquests no era el camí que els deus havien previst pel Cram . Va somriure i pensà que aquell no era al·lot de guerra.

El vell estava molt orgullós del seu nét, fos i tot que no en volia saber res de l'art de la guerra, a en Cram, li agradava més estudiar els estels, fins i tot ja tenia dibuixat damunt una pell de porc com quedaven situats els estels del cel i també havia après que per la posició de les estrelles podria definir quan seria l'època de ploure, ja sabia que cada vint-i-vuit sols la lluna era rodona i que cada tretze llunes rodones, el sol començava a sortir pel mateix punt a l'horitzó.

Quan estaven en Cram i l'avi cavil·lant les seves cuites, vet aquí que apareix la Judith, a l'ival se l'il·luminà la cara, sempre li passava quan veia aquella fieta.

La Judith era una nena desperta i viva, cabells d'or, rulls, ulls blaus que ho miren tot, independent, segura de si mateixa, bona fonera, ja havia après el funcionament de la fona, l'ival pensava, que per ser tan petita, era una gran tiradora de fona i que els deus tenien marcat el destí de la Judith.

Han passat moltes llunes i en Cram ha esdevingut un mestre erudit amb entendre el estels del cel, entendre quin era el comportament dels animals i altres estudis de l'illa.

La Judith, ja es una joveneta amb més de dues-centes llunes contades, està donant les ordres als homes que han de sortir de cacera, és la millor tiradora de fona del poblat, els homes saben que si volen menjar conills de la terra, és la Judith la clau més segura, avui fa falta tenir conills per menjar, és la festa de la llum, és el dia que la fosca de la nit és més curta, és el dia gran del poble Gimnès.

Albada estiuenca, la Judith, cabells daurats, vestit de tel blanc envoltant la figura de la noia, cordill nuat a la cintura, per penjar les fones, la de tir llarg, la curta..., peus nus, al front, fent presoners els cabells que volen volar al vent, porta nuada la fona de defensa. Tot és a punt per sortir a caçar conills, per un moment un xic de tristor ha esborrat el somriure permanent de la cara de la Judith, voldria que l'ival, veies com ella havia après les seves ensenyances del maneig de les fones, que dins els foners era la primera, però ja feia molt temps que al vell l'enterraren a la cova des caramells eixuts.

En retornar de la caça, faltava poc perquè el sol caigués a plom, la comitiva de caçadors va passar per davant la cova dels caramells, ningú s'adonar que la Judith, sense perdre el somriure, havia llançat una pedra cap a l'entrada de la cova, era una pedra de fona, sempre ho feia quant hi passava.

Fi Dedicat a na Judith

Relat anònim

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

SIGNOS DE ESPERANZA POR KELLY ARRONTES

En mis viajes al interior de africa profunda, en zonas triviales, que me consideren una persona con una conducta propia de un enfermo mental. Citare uno de los factores habituales:

En los poblados, los perros son un elemento siempre presente. Pero sin interección emocional con los habitantes. Vigilan, comen los desechos y sobreviven como pueden, nunca entran en las viviendas.

Yo, amante de esta especie, desde mi llegada me aproximo. Al principio tienen miedo..... es la j^o vez, que un humano intenta acariciarles,muestran los dientes... pero con un poco de comida, ceden se dejan tocar y .....¡milagro! el vinculo se crea de inmediato y ya no se rompe. Me siguen, siempre con timidez, pero me buscan, les pongo nombre y me acompañan en mis largas caminatas por la sabana, a veces a otro pueblo,a visitar a alguien. En cada pueblo, hay sus perros y no toleran la llegada de intrusos,con lo cual me esperan pacientemente a unos 200 metros.

A dopte a uno de ellos, Tito....alegre como nadie, valiente .. un gran compañero. Viajaba a la zona durante varios minutos. Una vez lo encontré herido. Se había peleado con otro... lo cure durante mi estancia y al marchar en cargue a Madi, un colaborador, que durante mi ausencia lo cuidara un poco. Asi lo hizo. A los dos meses, le mordio una serpiente yTito murió. Al llegar de nuevo al pueblo. Madi me informo y con cierta vergüenza, me confeso, que lloro al verlo morir. Se habían. hecho amigos.

Actualmente, Madi que tiene varios hijos pequeños, ha entrado en casa a 2 cachorros, que están encantados con los niños.....y viceversa. Se ha iniciado la aproximación emocional y la dependencia entre 2 especies,de la cual en occidente disfrutamos desde hace muchos años. Tambien es cierto, que los vecinos, también le consideran algo raro, por tener perros en casa.Seguro.que pronto lo imitara.

Roger Mercade Sales.

ESTOCOLMO POR

LLUISA BERTRAN

ESTOCOLMO POR

LLUISA BERTRAN

ESTOCOLMO POR

LLUISA BERTRAN

ILUSTRACIONES DE P. DEBALLON

ILUSTRACIONES DE P. DEBALLON

ILUSTRACIONES DE P. DEBALLON

ILUSTRACIONES DE P. DEBALLON

ILUSTRACIONES DE P. DEBALLON

JOSEP CASTELLS

CAMINO

La gran suerte fue que te cruzaras en mi camino, no me pediste nada, que no pudiera ofrecerte, tu compañía no e puede pagar con dinero, eres imprescindible en mi vida, ya que con tu presenciame das fuerza para tomarme la vida con gran fiesta.

REINA

Eres la reina de mis pensamientos, cada vez que pienso en ti, se abre la puerta de la felicidad, el amor que me das es el suficiente, para que este interesado en ti, independiente de nuestras diferencias que son insignificantes cuando me hablas de amor.

PROHIBIDO

Que difícil es la búsqueda cuando quieres encontrar lo prohibido, es como un callejón sin salida, que solo puedes encontrar, el camino de regreso a la felicidad con valentia, y el sudor de tu cuerpo

que te haga más fuerte que el problema que quieres combatir.

AIRE

Solo necesito un soplo de aire de tus bonitos labios, para que la felicidad recorra todo mi cuerpo, volando como una cometa dejandome llevar por las corrientes de aire, haciendome revolotear por el espacio, dejandome acariciar por el viento cálido.

CORAZON

Mi corazon late profundamente al estar cerca de ti, era como el amor de unos adolescentes, que brotaba como un manantial de agua cristalina, que arrastraba las valiosas gemas, una de ellas un rubi de rojo intenso igual que la sangre que derramó al batirme en duelo por tu amor.

L'IDEAL D'UN MÓN NO IDEAL

J.R.R. TOLKIEN <<El Senyor dels anells>>, i C.S. LEWIS <<Les Cròniques de Nàrnia>>

En <<El Senyor dels anells>> surten els indrets meravellosos dels elfs, d'una bellesa indescriptible. Però no és aquest el món ideal de Tolkien. El seu món ideal és la Comarca, on estan els hobbits, i la Comarca (The Shire) és una evocació clara del món rural anglès. Chesterton contraposava la petita Anglaterra, que estimava, i el gran imperi britànic, pel qual tenia poques simpaties. Tolkien respira quelcom de semblant. En el món ideal de Tolkien, la Comarca, els habitants no aspiren a ser més del que són, pagesos, camperols, que van al pub a prendre una cervesa, tenen llar de foc, i un dia es moren. És un món molt conscient dels propis límits, però que els accepta amb bonhomia i bon veïnatge. Una trama dins de <<El Senyor dels anells>> és el retorn del rei. Fa moltes generacions que no hi ha rei, i el seu hereu està amagat. Però en el context de les aventures per la destrucció de l'anell es torna a revelar. És un moment important, un cert restabliment de l'ordre en el món. Però aquest rei és necessari bàsicament com a símbol. Algú ha dit que l'ideal de Tolkien és un anarquisme monàrquic. A la Comarca no necessiten ningú que els mani. El rei és un símbol, que fonamenta un ordre, però no cal que faci gran cosa, ja que en aquest ordre tots troben la seva benaurança humil.

El món ideal de Lewis té punts de contacte importants amb el de Tolkien. Ell s'imagina Venus, amb un mar enorme i unes ones enormes i unes illes que suren, que no estan agafades al fons, i per tant, seguint el ritme de les ones, tan aviat són valls com muntanyes i es fa difícil mantenir-se dret. Allà hi ha l'Adam i l'Eva de Venus, que tenen un contacte amb la naturalesa molt espontani, ja que ho han passat pel pecat original, i no tenen projectes de grandesa, que és el que el dimoni intentarà comunicar-los. També és així la imatge del faune que va pel mig del bosc nevat amb un paraigües a les Cròniques de Nàrnia. A Nàrnia hi ha animals que parlen, però que viuen en una espècie d'innocència molt gran, i també amb una acceptació molt gran dels límits de la vida. I també estan esperant uns reis que seran els nens que arribaran, però aquests reis, evidentment, també seran uns figurants com els reis de Tolkien. Són uns reis que estan allà, tenen l'honor, són el símbol, els respecten, en un moment donat participen en l'alliberament del país, però tampoc no han de fer gran cosa més, perquè és un món innocent i sense pretensions. Tant per a Tolkien com per a Lewis, el món ideal és ideal precisament perquè no és ideal, perquè no és una creació que excedeix allò humà, sinó al revés, la bondat trobada en els límits d'allò humà.

(De <Recerca> n° 71, Eduard Rey, Maig-Agost de 2018)

A.C.R.

**HAZ EL AMOR Y
NO LA GUERRA**

UN GRAN ESPECTACULO

JOHN LENNON

AMB ANIMA DE CIRC

ROSQUI

*on hi ha pel
hi ha alegria*

SI AYUDO A UNA SOLA
PERSONA A TENERA TENER
ESPERANZA, NO HABRÉ
VIVIDO EN VANO

MARTIN LUTER KING

J. M.R.

VERGE DE LA IMMACULADA DE L'ESGLÉSIA DE VILASSAR DE DALY

VERGE DE LA IMMACULADA DE L'ESGLÉSIA DE VILASSAR DE DALY

ANNA PALLARES

ANNA PALLARES

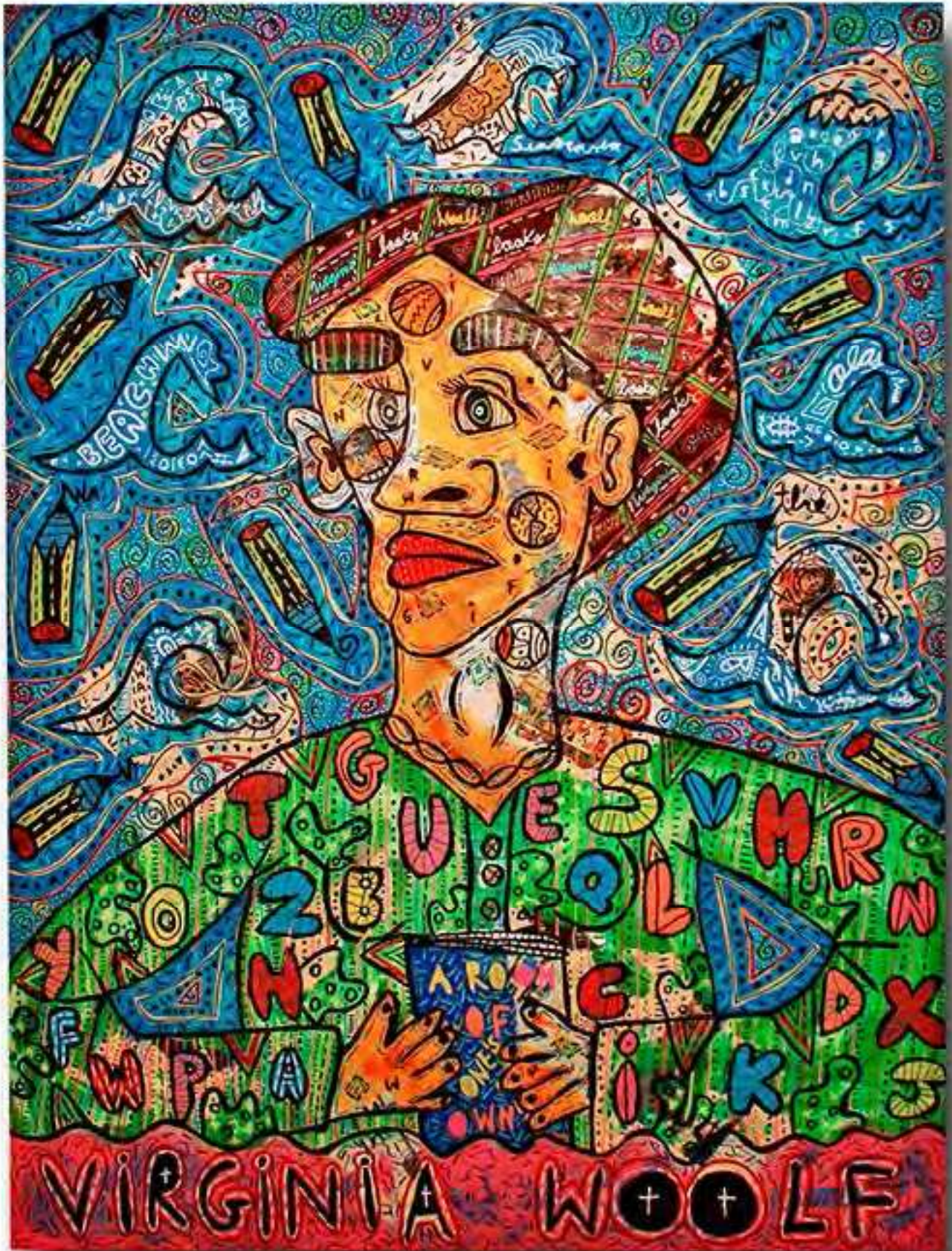

LISTEN UP AND I'LL TELL A STORY, ABOUT
AN ARTIST GROWING OLD, SOME WOULD TRY FOR
FAME AND GLORY, OTHERS JUST LIKE
TO WATCH THE WORLD. - DANIEL JOHNSTON.

ANNA PALLARES

ANNA PALLARES

FOTOS DE CUBA POR IRENE ARIAS

FOTOS DE CUBA POR IRENE ARIAS

FOTOS DE CUBA POR IRENE ARIAS

FOTOS DE CUBA POR IRENE ARIAS

FOTOS DE CUBA POR IRENE ARIAS

El món decadent.

És decadent el món,
com l'estació del tren
on ja no hi passa ningú,
com la fàbrica abandonada
amb les parets blasfemes
amb restes de sexe i droga
on ja no hi fila cap dona
i no hi ressona el teler.

La nit es tanca en la fosca,
passa un home mort
que porta el cor a la ma,
una dona, amb la vena nua
i una agulla per cosir el demà,
en un racó, déu en pena

amb els cucs que se'l mengen
i l'home, el mort, li dóna aire.

Li falta pell a aquest món,
els ossós en són visibles,
els budells se'ls mengen mosques,
les nafres dels sentiments
supuren pus, vòmit blanc,
escuma de la ràbia interna
d'un món que està perdut,
un món en decadència.

pilio

setembre 2018

FOTOS DE PARIS Y DISNEYLAND POR IRENE VEGA

FOTOS DE PARIS Y DISNEYLAND POR IRENE VEGA

FOTOS DE PARIS Y DISNEYLAND POR IRENE VEGA

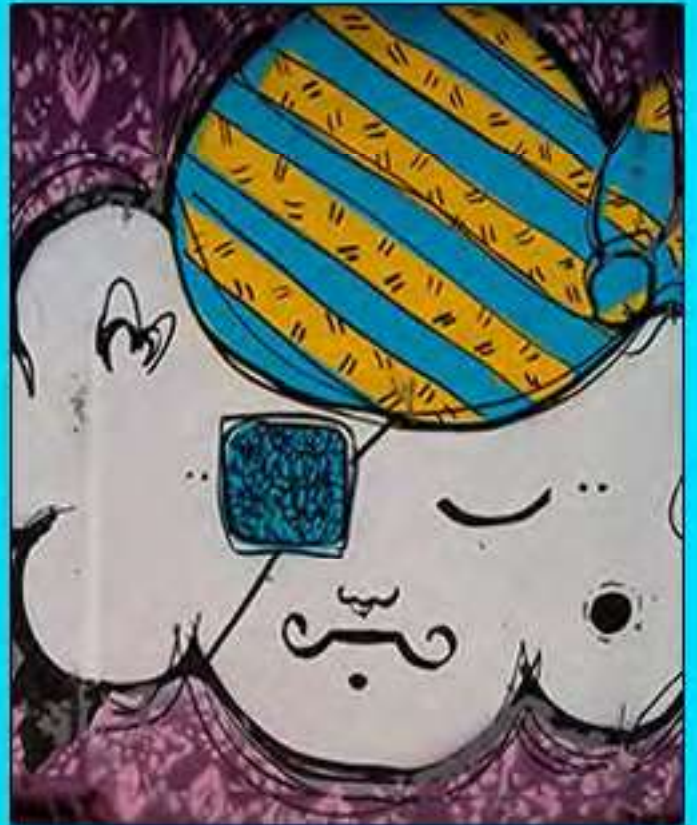
FOTOS DE PARIS Y DISNEYLAND POR IRENE VEGA

GRAFFITIS

GRAFFITIS

GRAFFITIS

FOTOS DE NEW YORK POR ANA ARIAS

FOTOS DE NEW YORK POR ANA ARIAS

FOTOS DE SILVIA JAMBERT

FOTOS DE SILVIA JAMBERT

FOTOS DE SILVIA JAMBERT

RACONS DE LA NOSTRE TERRA

RACONS DE LA NOSTRE TERRA

VISTES MARÍTIMES

